Pohjois-Suomen
ympäristölupavirasto

LUPAPÄÄTÖS
Nro 53/06/1
Dnro Psy-2005-y-158
Annettu julkipanon jälkeen
30.5.2006

ASIA	Vesijohdon ja viemärin rakentaminen Ivalojoen alitse, Inari
LUVAN HAKIJA	Asunto Oy Inarin Nuora/ Varatuomari Sami Tervahauta PL 92 99801 IVALO

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA SEN VIREILLETULO 3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE 3
HANKKEEN KUVAUS 3
Suunnitellut työt 3
Yleistiedot vesistöstä 3
Vesistön käyttö 4
Suostumukset 4
Korvaus 4
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY 4
Muistutukset ja vaatimukset 4
Hakijan selitys ja hakemuksen muutos 8
MERKINTÄ 10
Y M P Ä R I S T Ö L U P A V I R A S T O N R A T K A I S U 11
KÄSITTELYRATKAISU 11
PÄÄASIARATKAISU 11
RATKAISUN PERUSTELUT 11
Käsittelyratkaisu 11
Pääasiaratkaisun perustelut 11
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET 12
KÄSITTELYMAKSU 12
Ratkaisu 12
Oikeusohje 12
MUUTOKSENHAKU 13

HAKEMUS JA SEN VIREILLETULO

Asunto Oy Inarin Nuora on ympäristölupavirastoon 30.11.2005 saapuneessa hakemuksessa pyytänyt lupaa paineviemärin ja vesijohdon rakentamiseen Ivalojoen alitse Inarin kunnassa hakemukseen liitetystä suunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Hakija on pyytänyt lupaa saada sijoittaa vesi- ja viemärijohdot niihin liittyvine rakenteineen ja laitteineen rantatilan alueelle. Lisäksi hakija on pyytänyt asian käsittelemistä kiireellisenä ja lupaa saada aloittaa rakennustyöt ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Vesilaki 2 luku 2 § 2 momentti

HANKKEEN KUVAUS

Suunnitellut työt

Hakijayhtiö omistaa Ivalojoen pohjoisrannalla sijaitsevan kiinteistön Kuusela RN:o 5:5. Kiinteistöllä sijaitsee kaksi vuonna 1990 rakennettua asuinrakennusta, joissa molemmissa on kolme huoneistoa. Kiinteistöä ei ole liitetty kunnalliseen vesijohto- ja viemäriverkostoon.

Kiinteistön talousveden laatu ei täytä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaisia laatuvaatimuksia. Jätevedet johdetaan kahdesta viemärikaivosta kivisilmään, joka tulvii kuukausittain kaivojen täyttyessä. Lapin ympäristökeskuksen mukaan alueelle ei ole mahdollista rakentaa imeytyskenttää tulvien ja maaperän vuoksi. Kunnalliseen vesijohto- ja viemäriverkostoon liittyminen on ainoa järkevä vaihtoehto.

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on päätöksellään nro 31/05/1 myöntänyt luvan vesi- ja viemärijohdon rakentamiseen Ivalojoen alitse. Myöhemmin on havaittu, että johtojen sijoituspaikka ei ole taloudellisesti ja teknisesti toteuttamiskelpoinen. Tästä syystä haetaan uutta lupaa sijoittaa johdot noin 300 m päätöksestä poikkeavaan paikkaan.

Suunnitellut paineviemäri (63/10) ja vesijohto (63/10) on tarkoitettu rakennettavaksi Ivalojoen itärannalta tilan RN:o 35:4 kulmasta, tilojen RN:o 22:6 ja RN:o 6:5 kautta ja kohtisuoraan Ivalojoen alitse hakijan joen länsirannalla Kuusisaaressa sijaitsevalle tilalle Kuusela RN:o 5:5 Inarin kunnan Ivalon kylässä.

Paineviemäri ja vesijohto upotetaan hiekkaan ja painotetaan pohjaan täyspainotuksena. Joen suurin syvyys on noin 3 m. Hanke on tarkoitus toteuttaa 31.5.2006 mennessä, kun joki on vielä jäässä.

Yleistiedot vesistöstä

Ivalojoki laskee Ivalon taajaman jälkeen noin 20 km:n päässä Inarinjärveen. Ivalojoen valuma-alueen pinta-ala Ivalon kohdalla on noin 3 720 km^2 ja järv-

visyys 0,9 %. Suurimmaksi virtaamaksi (HQ) vuosina 1961–2000 on havaittu noin 900 m^3/s ja keskivirtaamaksi (MQ) noin 39 m^3/s.

Vesistön käyttö

Hakijan mukaan alituspaikalla Ivalojoessa on Merenkulkulaitoksen ylläpitämä väylä. Talvisin joella on merkitty moottorikelkkareitti.

Suostumukset

Kyrön lohkokunta on aiemman hakemusasian yhteydessä antanut kirjallisen suostumuksensa vesi- ja viemäriputken upottamiseen vesialueelle. Hakija on ilmoituksensa mukaan tehnyt sopimukset kahden alueen maanomistajan kanssa.

Korvaus

Hakija ei ole tehnyt sopimusta tilan Mänty RN:o 6:5 omistajien kanssa. Hakijan käsityksen mukaan tilalle ei aiheudu mitään haittaa, koska maa-alue on rakennuskelvotonta alavaa maata. Hakija on ilmoittanut suostuvansa maksamaan 500 euron korvauksen tilan omistajille.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Ympäristölupavirasto on antanut hakemuksen tiedoksi kuuluttamalla ympäristölupavirastossa ja Inarin kunnassa 23.12.2005–23.1.2006 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Lisäksi ympäristölupavirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Inarin kunnan kaavoitusviranomaiselta.

Muistutukset ja vaatimukset

1. Pohjanlahden merenkulkupiiri

Merenkulkupiirin mukaan suunnitellulla Ivalojoen alituskohdalla joen leveys on alle 200 m. Alituskohdalla ei ole merkittyä veneväylää, mutta vesiliikennettä on jonkin verran.

Putket on rakennettava niin, ettei niistä aiheudu haittaa tai vahinkoa joen vesiliikenteelle. Putket on ankkuroitava/kaivettava joen pohjaan siten, etteivät ne missään yhteydessä (esimerkiksi potkurivirtojen tai liikkuvien jäämassojen vaikutuksesta) nouse irti joen pohjasta. Luvan saajan on merkittävä vesistöön rakennettavat putket säädösten mukaisesti.

Töiden valmistumisesta tulee ilmoittaa merenkulkupiirille karttaliittein. Johtojen sijainti on merkittävä kkj-järjestelmässä. Merenkulkupiiri hoitaa tarvittavat tiedot edelleen Merenkulkulaitoksen merikartoitukseen ja Maanmittauslaitokselle karttoihin tehtäviä merkintöjä varten.

2. Inarin kunnan kaavoitusviranomainen

Kunnan kiinteistöinsinöörin mukaan hakijayhtiön kiinteistö sijaitsee alueella, jossa ei ole asemakaavaa eikä oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Rakennusten kohdalla Ivalojoen eteläpuolella on vireillä Ivalon paliskuntaa koskeva

yleiskaavoitus. Hanke ei vaikuta yleiskaavan laadintaan eikä muutoinkaan vaikeuta maankäytön suunnittelua alueella.

3. Tilojen Ali-Pekkala RN:o 6:4 ja Mänty RN:o 6:5 omistajat

VAATIMUKSET

Asianajaja Kimmo Penttilä on tilojen omistajien puolesta vaatinut, että

lupahakemus on jätettävä johtojen maalle sijoittamisen osalta tutkimatta.

lupahakemus on hylättävä kokonaisuudessaan, ja

lupahakemusta ei tule käsitellä kiireellisenä.

Töidenaloittamislupaa ei tule myöntää ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään osaksi tai kokonaan vastoin muistuttajien käsitystä, hakija on velvoitettava korvaamaan muistuttajille hankkeesta aiheutuvasta vahingosta, haitasta ja muusta edunmenetyksestä yhteensä 20 000 euroa laillisine korkoineen. Hakija voi suorittaa tästä summasta 5 000 euroa sitoutumalla sallimaan muistuttajien tilojen liittymisen vesijohto- ja viemäriverkostoon vastikkeetta siten, että tiloilta peritään sen jälkeen maksua vain kulutetusta vedestä ja tuotetusta jätevedestä samoin perustein kuin muiltakin kuntalaisilta.

PERUSTEET

1. Riidattomat seikat

Muistuttajien mukaan seuraavat seikat näyttäisivät olevan muistutuksen laatimisvaiheessa riidattomia.

1.1 Muistuttajat otaksuvat, että hakija myöntää heidän omistavan lupahakemuksessa tarkoitetun tilan RN:o 6:5 ja sen vieressä olevan tilan RN:o 6:4 ja että tilat sijaitsevat maisemallisesti arvokkaassa kohdassa Ivalojoen hiekkaisella itärannalla maiseman auetessa länteen ja luoteeseen.

1.2 Selvää on, että hakija on saanut vesialueen omistajalta ja kahdelta maanomistajalta suostumukset, jollaista muistuttajat eivät ole antaneet.

1.3. Riidatonta lienee se, että hakijalla on voimassa oleva lupa sijoittaa vesi- ja viemärijohdot niin, että ne kiertävät muistuttajien tilat pohjoispuolitse ja että ne kiertävät tilojen itäpuolella hankesuunnitelman mukaisesti.

1.4. Muistuttajat eivät kiistä hakijan tarvetta järjestää kiinteistölleen hyvänlaatuista talousvettä ja asianmukainen viemäröinti liittymällä kunnan vesi- ja viemäriverkostoon.

1.5. On totta, että hakijan kannalta helpoimmin saavutettava liittymiskohta verkostoihin sijaitsee muistuttajien tilojen puolella Ivalojokea, noin tilan RN:o 34:2 kohdalla.

1.6. Muistuttajat olettavat hakijan myöntävän sen, että teknisesti vesijohto ja viemäri on mahdollista rakentaa kulkemaan muutakin kautta kuin muistuttajien tilusten poikki.

1.7. Muistuttajat ovat hakijan kanssa samaa mieltä siitä, että lupahakemuksessa esitetty rakennustapa on halvin tapa toteuttaa hanke.

Johtojen sijoittamiseen Ivalojoen pohjaan ja muistuttajien tilojen rantaalueelle on sovellettava vesilakia (VL 2 luku 6 §) ja johtojen sijoittamiseen muualle muistuttajien tilojen alueelle maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL).

2. Riitaiset seikat

Muistuttajien mukaan seuraavat seikat näyttäisivät olevan riitaisia:

2.1 Onko hakijalla oikeussuojan tarvetta asiassa?

2.2. Onko lupahakemus jätettävä sijoittamisluvan osalta tutkimatta?

2.3. Ovatko muistuttajien tilojen tilukset rakennuskelvotonta maata vai eivät?

2.4. Aiheutuuko hankkeen toteuttamisesta muistuttajille korvattavaa haittaa ja vahinkoa?

2.5. Mikä on muistuttajien vahinkojen määrä?

2.6. Onko yhdysjohtoa välttämätöntä rakentaa juuri muistuttajien tilojen kautta, jotta rakentaminen olisi teknisesti turvallista ja/tai järkevää? Erimielisyyttä on niin ikään siitä, onko johdon sijoittaminen muuta kautta kulkemaan teknisesti hankalaa.

2.7. Olisiko johdon rakentaminen voimassaolevan luvan mukaisesti merkittävästi kalliimpaa kuin lupahakemuksessa esitetty vaihtoehto?

2.8. Onko hakija neuvotellut asiasta muistuttajien kanssa vai ei?

2.9. Onko lupahakemuksessa tarkoitettu hanke kiireellinen?

2.10. Onko töiden aloittaminen välttämätöntä ennen luvan lainvoimaisuuta?

3. Muistuttajien kannanotot riitaisiin seikkoihin noudattaen kohdan 2 järjestystä

3.1 Hakijalla on voimassaoleva lupa päästä tavoiteltuun lopputulokseen. Hakijalla ei ole mitään tarvetta saada itselleen myönteinen päätös tässä asiassa.

3.2. MRL 161 §:n mukaan johtojen sijoittamisesta päättää kyseisen lainkohdan mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomainen, ei ympäristölupavirasto. Tässä tapauksessa lupahakemus on tältä osin jätettävä tutkimatta.

3.3. Muistuttajien tilukset ovat käytettävissä asuin- ja/tai virkistysrakentamiseen sekä virkistystarkoituksiin. Alue ei ole merkittävästi alavampaa kuin hakijan omistamalla tilalla. Ivalojoen rantojen asutus on laajalti toteutettu yhtä alavalle alueelle. Kun tulevaisuudessa Ivalojoen pengertämistä jatketaan ja tulvariski pienenee, tilojen käyttömahdollisuudet paranevat entisestään. Muistuttajat ovat alustavasti suunnitelleet tilojen maa-alueiden jakamista keskenään kolmeksi eri rakennuspaikaksi siten, että kukin muistuttajista saisi omistukseensa yhden rakennuspaikan. Vaikka rakennuslupia ei ole haettu eikä niiden saamista nyt voida pitää varmana, ei tilojen käyttömahdollisuutta voi tässä asiassa sivuuttaa, vaan tiloja on käsiteltävä rakennuspaikkoina.

3.4. Lupahakemuksessa tarkoitetussa muodossaan vesi- ja viemärijohto tulisi rakennettavaksi muistuttajien tilojen rajalinjaa pitkin. Tilojen jakaminen kolmeen likimain yhtä suureen palstaan on todennäköisin tapa hyödyntää niitä tulevaisuudessa. Näin hanke tarkoittaisi käytännössä sitä, että johdot kulkisivat yhden rakennuspaikan keskeltä, jolle rakentaminen vaikeutuisi ratkaisevasti ja jota ei sen jälkeen voisi olettaa saatavan kaupaksi muulla kuin nimellisellä hinnalla. Vesi- ja erityisesti viemärijohdon rakentaminen tilojen läpi aiheuttaisi siten niiden asumis- ja virkistyskäytölle merkittävää haittaa, mikä ilmenisi yhden rakennuspaikan häviämisenä, tilojen immateriaalisen käyttöarvon pienentymisenä ja tilojen kahden muun rakennuspaikan arvon laskuna (VL 11 luvun 3 §:ssä tarkoitettu vahinko, haitta ja muu edunmenetys).

3.5. Vahingon määrää on muistutusvaiheessa vaikeaa arvioida, mutta se ylittää 20 000 euroa. Hankkeen lähialueen rantatontit eivät muistuttajien käsityksen mukaan ole myytävänä ja ovat arvokkaita. Hakijan esittämää 500 euron korvausta on pidettävä nimellisenä.

3.6. Yhdysjohtoa ei ole välttämätöntä rakentaa juuri muistuttajien tilojen kautta, jotta rakentaminen olisi teknisesti turvallista ja/tai taloudellisesti järkevää. Muistuttajien käsityksen mukaan ei ole teknisiä esteitä toteuttaa hanke nyt voimassaolevan luvan mukaisesti. Kysymys on vain siitä, onko yhdysjohdon sijoittaminen muualle teknisesti liian hankalaa. Näin asia ei voi olla. Jäljelle jää siis vain hakijan halu minimoida kustannuksensa.

3.7. Yhdysjohdon toteuttaminen voimassaolevan luvan mukaisesti ei muistuttajien näkemyksen mukaan ole merkittävästi kalliimpaa kuin lupahakemuksessa esitetyn vaihtoehdon. Hakija ei ole esittänyt mitään selvitystä kustannuseroista väitteensä tueksi. Lupahakemuksen pääasiallinen peruste jää siten ylimalkaisen väitteen varaan. Muistuttajien on ollut mahdotonta arvioida kustannuksia tarkasti, varsinkin kun heidän tiedoksi saamistaan asiakirjoista on puuttunut vesihuoltopäätös liitteineen. Koska hakija, Asunto Oy Inarin Nuora, on kuuden asunnon rivitaloyhtiö ja kustannukset ovat jaettavissa kuuden välillisen osallistujan kesken, muutaman kymmenenkään tuhannen euron eroa kokonaiskustannuksissa ei kuitenkaan voi pitää merkittävänä.

3.8. Hakija ei ole neuvotellut muistuttajien kanssa asiasta. Neuvotteluna ei voida pitää sitä, että hakijayhtiön hallituksen puheenjohtaja on kerran soittanut yhdelle muistutuskirjelmän allekirjoittajista ja patistanut allekirjoittamaan suostumuksen.

3.9. Lupahakemuksessa tarkoitettu hanke ei ole kiireellinen. Hakija voi päästä tavoitteeseensa toteuttamalla hanke jo myönnetyn luvan mukaisesti. Pelkkä tavoiteltu rahan säästö ei ole kiirehtimisperuste.

3.10. Töiden aloittamista ennen luvan lainvoimaisuutta ei tule myöskään sallia. Vesilain 2 luvun 26 §:n mukaisia edellytyksiä (töiden kiireellinen aloittaminen on tärkeää, lykkääntymisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa vahinkoa) töiden ennenaikaiselle aloittamiselle ei ole. Hakija voi päästä tavoitteeseensa toteuttamalla hanke jo myönnetyn luvan mukaisesti. Ennenaikaista aloitusta ei ole lupahakemuksessa mitenkään perusteltu.

ASIAN OIKEUDELLISTA ARVIOINTIA

Edellä esitetyn vuoksi muistuttajille aiheutuisi hankkeen toteuttamisesta korvattavaa haittaa tai vahinkoa. Hanke aiheuttaa siten muistuttajille vesilain 2 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun (muun kuin merkityksettömän) edun loukkauksen. Saman pykälän 2 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on tällöin se, että hankkeella saavutettava hyöty on siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattava. Hankkeesta saatavaa hyötyä ei ole mitenkään lupahakemuksessa yksilöity. Tämän vuoksi, ja muutenkaan, hyötyä ei voida pitää vahinkoon, haittaan tai muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattavana.

Johtojen sijoittaminen toisen maalle on MRL 161 §:n mukaan mahdollista, jollei sijoittamista muutoin voida järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Edellä on selvitetty, että hankkeen mukaiset johdot voidaan sijoittaa muualle tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Hakija on yksilöimättömästi ja perustelematta kantaansa tarkemmin esittänyt lupahakemuksensa tueksi ainoastaan seuraavat seikat: 1) hakemuksen mukainen tapa toteuttaa hanke olisi edullisempi ja 2) se olisi teknisesti helpompi toteuttaa. Nämä seikat eivät ole MRL 161 §:n mukaisia perusteita luvan myöntämiselle. MRL 161 §:n vakiintunut tulkinta on, että teknisesti tyydyttävistä, kustannuksiltaan kohtuullisista vaihtoehdoista on valittava maanomistajalle vähiten haittaa tuottava. Hakijan nykyisen luvan voidaan perustellusti olettaa olevan teknisesti tyydyttävä, koska lupa on ylipäätään haettu. Hakija ei ole pystynyt esittämään nyt näyttöä siitä, että kyseinen vaihtoehto ei olisi tyydyttävä. Ero hankkeen toteuttamisessa nykyisen luvan ja hakemuksen mukaisesti on suuri, koska toteutus nykyisen luvan mukaisesti ei aiheuta maanomistajille minkäänlaista haittaa. Päivänselvää on, että halvimman vaihtoehdon löytäminen rakentajille ei missään nimessä ole lupajärjestelmän tavoitteena.

Lisäksi muistuttajat ovat todenneet, että lupahakemus on hieman ylimalkainen; esimerkiksi vaihtoehtoa sijoittaa johdot kulkemaan muistuttajien tilojen eteläpuolelta tilojen RN:ot 6:3 ja 6:4 rajalle ei ole kaikesta päätellen selvitetty lainkaan. Tällöin johtojen pituus olisi suurin piirtein sama kuin hankkeessakin, tosin Ivalojokeen sijoitettavaa johtoa olisi pidemmälti.

Näiden syiden vuoksi lupahakemus on joka tapauksessa hylättävä siltä osin kuin sitä ei jätetä tutkimatta.

Hakijan selitys ja hakemuksen muutos

Hakija on 6.2.2006 toimittanut ympäristölupavirastoon selityksen muistutuksista ja vaatimuksista ja esittänyt siinä seuraavaa:

1) Inarin kunnan lausunnon ja merenkulkupiirin vaatimusten osalta hakijalla ei ole ollut lausuttavaa.

2) Tilojen Ali-Pekkala Rn:o 6:4 ja Mänty RN:o 6:5 omistajat

Tilan RN:o 6:5 omistajien lupahakemukseen liittyvät vaatimukset tulee hylätä.

Kahden rivitalon liittämisestä kunnalliseen vesi- ja viemäriverkkoon saatava hyöty on merkittävä. Hanke ei sanottavasti loukkaa kenenkään etua. Mikäli johtojen sijoittamisesta aiheutuu haittaa tilan RN:o 6:5 omistajien kiinteistölle, haitta tutkitaan MRL 161 §:n mukaisessa menettelyssä.

Oikeussuojan tarve/Uuden lupapäätöksen tarpeellisuus

Asunto Oy Inarin Nuora on hakenut lupaa sijoittaa vesi- ja viemäriputket hakemuksessa kuvatulla tavoin Ivalojoen alitse. Ympäristölupavirasto on aiemmin antanut hakijalle luvan sijoittaa johdot Ivalojoen alitse. Lupa on myönnetty noin 300 metriin etäisyydelle paikasta, johon nyt haetaan lupaa.

Luvan myöntämisen jälkeen hakijalle on selvinnyt, ettei putkien sijoittaminen luvan mukaiseen paikkaan ole teknisesti tai taloudellisesti järkevää, koska putket jouduttaisiin sijoittamaan pitkältä matkalta Ivalojoen pohjaan. Joen pohjalla putkien sijoituskohdalla on irtonaista hiekkaa, josta aiheutuu ongelmia putkien paikallaan pysymiselle. Tästä syystä hakija on ollut pakotettu muuttamaan suunnitelmaa siten, että putket sijoitetaan kulkemaan mahdollisimman lyhyen matkan joen pohjassa. Sijoituspaikka muuttuu noin 300 metriä. Hakijan tulkinnan mukaan putkia ei voida sijoittaa uuden suunnitelman mukaisesti vanhan luvan perusteella. Näin hakijalla on tarve saada hankkeelle uusi lupa.

Pakkotoimioikeus

Hakija pyytää, että ympäristölupavirasto käsittelee hakemuksen pakkotoimioikeuden osalta ainoastaan putkien rantautumispaikan osalta.

Tilan RN:o 6:5 omistajien vastustaessa hanketta lienee selvää, että varsinainen lupa johtojen sijoittamiseen maalle täytyy käsitellä MRL 161 §:n mukaisesti.

Hankkeesta aiheutuva vahinko

Tilan RN:o 6:5 omistajien mukaan, johon käsitykseen myös hakija yhtyy, asia putkien maalle sijoittamista koskevilta osin tulee käsiteltäväksi myöhemmin Inarin kunnan rakennuslupaviranomaisessa MRL 161 §:n mukaisena lupa-asiana. Tästä syystä ympäristölupaviraston tulee ottaa kantaa päätöksessään vain siihen, aiheutuuko putken sijoittamisesta Ivalojoen alitse ja mahdollisen rantautumispaikan osalta haittaa tilan omistajille tai muille tahoille.

Vesialueen omistaja on antanut suostumuksen hankkeelle ja katsonut, ettei sille aiheudu hankkeesta mitään haittaa. Inarin kunta on puoltanut hanketta. Merenkulkupiiri ei ole katsonut hankkeesta olevan haittaa.

Tilan omistajat eivät ole esittäneet, että niille aiheutuisi mitään haittaa putkien sijoittamisesta Ivalojoen alitse. He ovat nimenomaan todenneet, että putkien sijoittaminen heidän omistamalleen maalle aiheuttaa haittaa. Samalla he ovat todenneet, ettei ympäristölupavirasto ole toimivaltainen ratkaisemaan kysymystä putkien maalle sijoittamisesta, vaan toimivaltainen viranomainen on MRL:n mukaan Inarin kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Tällä perusteella hakija toteaa, että siltä osin, kuin kyse on ympäristölupavirastolta haetusta alitusluvasta, siitä ei aiheudu kenellekään haittaa eikä sitä ole lausumissa väitettykään. Tilan RN:o 6:5 omistajilla ei ole oikeutta saada korvausta hakijalta vesilain mukaisesta alitusluvasta.

Saatuaan vesilain mukaisen alitusluvan hakija tulee hakemaan vesi- ja viemäriputkien sijoittamiseen maalle MRL 161 §:n mukaista lupaa. Tässä yhteydessä lupaviranomainen itsenäisesti harkitsee, onko luvan myöntämisen edellytyksiä. Mikäli hakija saa hakemansa MRL 161 §:n mukaisen luvan, si-

tä seuraavassa lunastustoimituksessa ratkaistaan, aiheutuuko johtojen sijoittamisesta tilan RN:o 6:5 alueelle korvaukseen oikeuttavaa vahinkoa.

Muistuttajien väitetystä vahingosta rakennuspaikan menetyksen johdosta hakija toteaa, että tilat RN:ot 6:4 ja 6:5 ovat korkeusasemansa vuoksi rakennuskelvottomia. Lopullinen varmuus tilojen rakennuskelpoisuudesta lienee saatavissa vasta rakennuslupaprosessissa, mutta Lapin ympäristökeskuksesta saadun tiedon mukaan tilat ovat korkeuskäyrän +120 alueella ja tilojen kohdalla Ivalojoen tulvahuippu vuonna 2000 on ollut ainakin +122,09. Vallitsevan rakennuslupakäytännön mukaan rakennuspaikan korkeus Ivalojokivarressa tulee olla vähintäänkin metrin tunnettua tulvahuippua ylempänä.

Lupahakemuksen kiireellisyys

Hakijan kiinteistöllä oleva kaivovesi on tällä hetkellä käyttökelvotonta juoma- ja pesuvetenä käytettäväksi. Koska kuusi taloutta on vailla käyttökelpoista talousvettä, lienee täysin selvää, että lupahakemus tulee käsitellä kiireellisenä ja töiden aloittamiseen on annettava lupa ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Hanke on mahdollista toteuttaa ainoastaan talviaikaan Ivalojoen ollessa jäässä. Mikäli hanketta ei ehditä aloittamaan keväällä 2006 putken jokeen laskemisella joen ollessa jäässä, siirtyy hanke jälleen vuodella eteenpäin. Tämä on kohtuutonta ajatellen niitä ihmisiä, jotka ovat olleet vuosikausia ilman talousvettä.

Lopuksi

Hakija on yrittänyt neuvotella hankkeesta kaikkien asianosaistahojen kanssa. Tilan RN:o 6:5 omistajia lukuun ottamatta hankkeelle on saatu kaikkien suostumus. Hakijan arvion mukaan tilan omistajien vastustus on periaatteellista, koska hankkeesta ei aiheudu muistuttajille mitään haittaa. Selvää on, ettei pieni taloyhtiö voi suorittaa muistuttajien vaatimaa 20 000 euron suuruista korvausta. Ympäristölupaviraston ei tarvitse ottaa kantaa, voidaanko hakijalle myöntää lupa sijoittaa johdot tilan RN:o 6:5 alueelle ja jos voidaan, pitääkö siitä suorittaa tilan omistajille korvausta.

Hakijan käsityksen mukaan on täysin notoorista, että putkien sijoittamisesta vesistön pohjaan aiheutuu aina tiettyjä ympäristöriskejä ja tästä syystä ne tulisi pyrkiä sijoittamaan mahdollisimman suurelta osin maalle. Tästä syystä tilojen RN:ot 6:4 ja 6:5 kiertäminen on teknisesti huomattavasti hankalampaa toteuttaa kuin luvan mukainen hanke. Hakemuksen mukainen hanke on huomattavasti halvempi kuin sellaiset hankkeet, joissa mainitut tilat pitäisi kiertää.

Hakija toivoo asian mahdollisimman nopeaa käsittelyä, koska asuntoosakeyhtiön asukkaiden tilanne on tukala puuttuvasta käyttökelpoisesta käyttövedestä johtuen.

MERKINTÄ

Ympäristölupavirastolla on ollut tätä asiaa ratkaistaessa esillä vesijohdon ja viemärin rakentamista Ivalojoen alitse koskeva päätös nro 31/05/1 asiakirjoineen.

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

KÄSITTELYRATKAISU

Ympäristölupavirasto katsoo hakijan peruneen lupahakemuksensa siltä osin kuin on kysymys johtojen sijoittamisesta tilan Mänty RN:o 6:5 maa-alueelle.

PÄÄASIARATKAISU

Hakemus hylätään.

RATKAISUN PERUSTELUT

Käsittelyratkaisu

Hakija on muistutuksista ja vaatimuksista antamassaan selityksessä pyytänyt ympäristölupavirastoa tutkimaan hakemuksen vain putkien rantautumispaikan osalta.

Pääasiaratkaisun perustelut

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on päätöksellään nro 31/05/1 myöntänyt Asunto Oy Inarin Nuoralle luvan vesijohdon ja viemärin rakentamiseen Ivalojoen alitse. Johdot on suunniteltu kulkemaan osittain joen suuntaisesti niin, että johto-osan pituus alituskohdassa on noin 350–400 m.

Asunto Oy Inarin Nuora on nyt hakenut lupaa rakentaa vesijohto ja viemäri Ivalojoen alitse kohdassa, joka sijaitsee noin 300 m ylävirran suuntaan edellä mainitun päätöksen tarkoittamasta paikasta. Hakemussuunnitelman mukaan vesistö alitetaan likimain kohtisuoraan joen poikki ja alituskohdan johto-osan pituus on noin 150–200 m. Koko hankkeen, mukaan lukien joen alitus, 8.11.2004 päivätty arvonlisäverollinen kustannusarvio on 41 690 euroa. Kustannusarvio lienee tehty jo aiempaan hakemusasiaan liittyvän suunnittelun yhteydessä, eikä sitä liene tarkistettu vastaamaan muuttunutta hankesuunnitelmaa.

Hakija on perustellut uuden luvan tarvetta sillä, että päätöksen nro 31/05/1 mukainen johtojen sijoituspaikka ei ole taloudellisesti ja teknisesti toteuttamiskelpoinen muun muassa joen pohjassa olevan johto-osan pidentyessä merkittävästi. Lisäksi joen pohjassa on irtonaista hiekkaa, josta aiheutuu ongelmia johtojen paikallaan pysymiselle.

Hakijan on katsottava peruuttaneen lupahakemuksensa siltä osin kuin se koskee johtojen sijoittamista tilan Mänty RN:o 6:5 maa-alueelle, mutta se on pyytänyt hakemuksen tutkimista rantautumispaikan osalta. Tilan omistajat eivät ole antaneet suostumusta johtojen sijoittamiseen suunnitellulle paikalle. Välttämätön seuraus nyt haetun luvan myöntämisestä on se, että johtojen sijoittamiseen maa-alueelle tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:ssä tarkoitettu kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lupa. Lainkohdan mukaan kiinteistön omistaja on velvollinen sallimaan johdon sijoittamisen omistamalleen alueelle, jollei sijoittamista muutoin voida järjestää tyydyttä-

västi ja kohtuullisin kustannuksin. Sijoittamisesta päätettäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei kiinteistölle aiheuteta tarpeetonta haittaa.

Johtojen sijoittamista koskevassa oikeuskirjallisuudessa on katsottu muun muassa seuraavaa: "Toisaalta lakia on vakiintuneesti tulkittu siten, että teknisesti tyydyttävistä, kustannuksiltaan kohtuullisista vaihtoehdoista on valittava maanomistajille vähiten haittaa tuottava. Vaihtoehtojen selvittäminen ei tietenkään tähtää yksinomaan rakentajalle halvimman vaihtoehdon löytämiseen." (Ekroos–Kumpula–Kuusiniemi–Vihervuori: Ympäristöoikeuden pääpiirteet, 2002). Vaikka ympäristölupaviraston lupa on tarpeen vain vesilain perusteella, on hanketta tarkasteltava edellä todettujen seikkojen perusteella kokonaisuutena.

Hakemussuunnitelmaan liitetyistä kartoista ilmenee, että nyt vireillä olevan hakemusasian tarkoittaman ja aiemmin luvan saaneen vesistön alituskohdan väliselle vesialueelle rannan tuntumaan on kertynyt joen virtauksen kuljettamaa maa-ainesta. Koska johdot on suunniteltu painotettavaksi hiekkaan, niiden sijoittaminen tällaiselle alueelle on teknisesti mahdollista ja mahdollinen maa-ainesten laskeutuminen alueelle ei ole esteenä hankkeen toteuttamiselle. Aiemmin luvan saaneen vesistön alituksen johto-osa vesialueella on noin 150–200 m pidempi kuin nyt käsiteltävässä asiassa. Ympäristölupaviraston arvion mukaan rakentamiskustannuksissa on eroa, mutta kustannusero koko hankkeen laajuus huomioon ottaen on kohtuullinen.

Ympäristölupaviraston arvion mukaan vesijohdon ja paineviemärin rakentaminen Ivalojoen alitse loukkaa tilojen Ali-Pekkala RN:o 6:4 ja Mänty RN:o 6:5 omistajien yksityistä etua muun muassa rajoittamalla tilojen käyttöä. Putkien sijoittaminen rantautumispaikalle ja sen välttämättömänä seurauksena oleva tarve sijoittaa ne tilan muullekin alueelle rajoittaa mainitun tilan ja mahdollisesti myös muistuttajien omistaman naapuritilan käyttöä ja näin ollen aiheuttaa vahinkoa ja muuta edunmenetystä. Rakentamisesta saatava hyöty ei ole vesilain 2 luvun 6 § 2 momentin tarkoittamalla tavalla huomattava siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna. Näin ollen luvan myöntämisedellytykset eivät täyty. Rakentamisen tarkoitus eli vesihuollon järjestäminen voidaan myös toteuttaa jo myönnetyn luvan nojalla niin, että yrityksestä ei aiheudu vesilain 2 luvun 3 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoittamaa vältettävissä olevaa vahinkoa rannan omistajalle.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki 2 luku 3 §, 6 § 2 momentti ja 11 §

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 280 euroa.

Oikeusohje

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupavirastojen maksullisista suoritteista 1238/2003

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Matti Hepola

Mikko Keränen Jorma Rantakangas

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet puheenjohtajana ympäristölupaviraston johtaja Matti Hepola sekä ympäristöneuvokset Mikko Keränen ja Jorma Rantakangas (esittelijä).

Tiedustelut; asian esittelijä, puh. 08 - 5348 500.

JR/lk

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen ympäristölupavirastoon.

Valitusoikeus

Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika

Valitusaika päättyy **29.6.2006,** jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen ympäristölupavirastossa.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- ympäristölupaviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@om.fi)
- miltä kohdin ympäristölupaviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia ympäristölupaviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Isokatu 14, 6. kerros
postiosoite:	PL 113, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde (08) 5348 500; telekopio (08) 5348 550
sähköposti:	kirjaamo.psy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 82 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.